

Voorzitter,

Hart voor Schijndel heeft zich voorgenomen in deze nieuwe gemeente Meierijstad onze aanpak van de vorige periode voort te zetten. Dat betekent dat we tot standpunten komen op basis van a. onze visie op de samenleving; b. grondige studies; en c. gesprekken met mensen die de gevolgen van beleid ondervinden. En het betekent dat het ons oprecht niet boeit of die standpunten overeenkomen met die van de coalitie of de oppositie of met die van niemand. Het brengt ons ertoe om, al zijn we dan formeel oppositiepartij, ruimhartig te erkennen dat het akkoord in hoofdlijnen zo beroerd nog niet is. Graag pikken we er wat zaken uit waar wij blij van worden. Om meteen aan te geven wat we missen.

De basis van het akkoord is vertrouwen in de burger. Dat vinden we erg fijn, want vertrouwen in de burger is zo ongeveer het fundament van Hart voor Schijndel en dus hopen we oprecht dat we de coalitiepartijen vinden in ideeën waarmee we dat vertrouwen kunnen omzetten in concrete acties. In het overdragen van taken, verantwoordelijkheden, zeggenschap en geld aan groepen burgers die met dat beloofde vertrouwen aan de slag willen. We popelen om er samen met Team Meierijstad, CDA, VVD en PvdA werk van te maken.

Daarbij helpt het als het besef bij College en coalitie groeit dat burgerschap en burgerbetrokkenheid tot een ingrijpend andere opstelling van College, raad en ambtenarij moet leiden. U schrijft over het stimuleren van burgerparticipatie en mogelijke rollen van dorps- en wijkraden. Wat we missen: de bereidheid om, met behoud van de taken op het gebied van stimulering, financiering en begeleiding, de regie echt los te laten. Voorzitter, dat geldt bijvoorbeeld voor de uitvoering van de Omgevingswet. Het beoogd College beschouwt dat, zo lezen we, 'als een kans om inwoners te betrekken'. De werkelijkheid is een geheel andere. De Omgevingswet geeft inwoners en andere belanghebbenden macht en zij zullen met het uitoefenen van die macht *de gemeente* betrekken. Het College lijkt nog niet ten volle te beseffen wat de veranderende wetgeving en vooral de veranderende samenleving voor gevolgen heeft voor haarzelf. We roepen de nieuwe wethouders op zich daar snel en goed in te verdiepen. Werkateliers starten en de dorpen intrekken zijn sympathiek operaties, maar ze raken niet de ziel van het opkomende zelfbewustzijn van inwoners in wijken en dorpen.

Laat los die regie en geef ruimte.

De plannen met betrekking tot de belastingen zijn sympathiek, maar het is de vraag of we op de langere termijn zo'n vriendelijk beleid kunnen voeren. Het College rekent zich voor de komende jaren rijk – wij moeten het nog maar zien. Zo is het jaar op jaar weer spannend hoeveel geld we van het Rijk mogen ontvangen. De tekorten van 2017 zijn zo goed als zeker, de batige saldi van de jaren daarna niet. In Veghel was deze opportunistische wijze van begrotingen

maken gebruikelijk en dat pakte de afgelopen decennia voor die gemeente beroerd uit. Dat moesten we dus maar anders doen.

Het schrappen van de precariobelasting is om die reden onverstandig. We geven het College in overweging om met terugwerkende kracht die Schijndelse belasting te handhaven. Het feit dat maar liefst zeventig gemeenten deze belasting in december nog snel invoerden, geeft te denken. Het heeft van doen met het geld dat concerns als Enexis aan de gemeente moeten betalen voor de in gemeentelijke grond gelegde kabels en leidingen. Deze kosten berekenen ze door aan al hun klanten, ook als die klanten in gemeenten wonen zonder precariobelasting. Zo hebben de Meierijstedelijke burgers wel de lasten van de belasting in andere gemeenten, maar profiteren ze niet van de opbrengsten. Graag horen we van de beoogd wethouder financiën hoe hij daarover denkt.

Goed dat er wordt gestreefd naar scholen in combinatie met multifunctionele accommodaties. We adviseren de wethouder onderwijs om vooral te bezien wat de mogelijkheden in Veghel zijn – deze kern heeft immers nogal wat kleine scholen. Op termijn zou er daarvan een aantal fasegewijs kunnen worden samengevoegd in combinatie met wijkvoorzieningen. Over onderwijs hebben we nog wel wat andere suggesties. Verander ‘We willen in alle kernen basisonderwijs’ in ‘We behouden basisonderwijs in alle kernen’ en schenk wat meer aandacht aan passend onderwijs. Slimme combinaties van zorg- en onderwijsgelden maken het mogelijk veel meer kinderen in het reguliere onderwijs te houden. Ga maar eens praten met Stichting TIM in Schijndel, daar weten ze hoe zoiets in de praktijk werkt.

Met belangstelling wachten we eind dit jaar, begin volgend jaar de plannen voor de sportaccommodaties af. We hebben er begrip voor dat het nog even duurt voor het zover is. De harmonisatie van subsidies en huren met betrekking tot sport zal één van de meest complexe en gevoelige dossiers worden, voorspellen we. We wensen de beoogd wethouder sport daarbij veel succes en wijsheid en beloven nu al begrip voor het feit dat ze niet iedereen tevreden zal kunnen stellen.

Hart voor Schijndel is erg van het sociaal domein en dus hebben we dit hoofdstuk met bovengemiddelde belangstelling gelezen. We staan achter zowat alles wat er staat geschreven en stellen tegelijkertijd vast dat het veel te generiek is.

We zijn verder ongelukkig met het benoemen van het sociaal wijkteam als spil van het een of ander. De start van Meierijstad is een goede gelegenheid om te bezien of die teams wel de juiste loopplank zijn tussen zorgvragers en zorg. Het is ronduit frustrerend dat deskundige aanbieders van zorg en hulp afhankelijk zijn voor een doorverwijzing van dames en heren die op die gebieden aantoonbaar onvoldoende thuis zijn. Diverse beroepsgroepen hebben landelijk de noodklok al geluid.

Wat we missen in dit bereikte akkoord van de nieuwe coalitie: fair trade, concrete voorstellen over duurzaamheid en ambitie op het gebied van sociaal domein. We moeten er maar op vertrouwen dat het alsnog komt in het beloofde werkprogramma. Verrassend is trouwens dat duurzaamheid in handen is gelegd bij een VVD-wethouder. De VVD is, aldus haar verkiezingsprogramma, tegen het subsidiëren van activiteiten op het gebied van duurzaamheid. De ambities met betrekking tot duurzaamheid zijn dan ook droevig makend bescheiden – Meierijstad wordt in 2050 pas energieneutraal. En elk jaar worden er stappen voorwaarts gezet, behalve dan dit jaar – een plan over duurzaamheid mogen we mogelijk pas in 2018 tegemoet zien. Het goede nieuws: het College geeft op andere pagina's van het coalitieakkoord aan te hunkeren naar naambekendheid – dat gaat wel lukken, aangezien we in 2050 de laatste gemeente van Nederland zijn die energieneutraal is. Advies: neem ons vorig jaar gepubliceerde dossier Duurzaamheid ter harte. En gebruik die 175 miljoen onverkochte industriegrond eens goed. Plaats op tenminste een deel van die gronden zonnepanelen en laat ze beheren en vermarkten door een coöperatie van burgers.

Vraag: waarom pas in 2050 energieneutraal?

Vraag: waarom is de portefeuille duurzaamheid niet gegund aan een partij die er wél wat mee op heeft?

We hadden trouwens verwacht dat zowel als het gaat om duurzaamheid, het sociaal domein en *fair trade* de PvdA er meer bovenop had gezeten. Sterker: we dachten dat juist vanwege deze thema's de PvdA meedeed in deze coalitie.

Nu we toch bij het sociaal domein zijn: het is bekend dat we sceptisch zijn over de dossierkennis van de beoogd Wmo-wethouder. Een lange alinea om dat te bewijzen, hebben we geschrappt. Nieuwe ronde, nieuwe kansen. We houden u in de gaten, meneer Witlox.

Economie. Meierijstad heeft een reeks grote en veel werkgelegenheid biedende ondernemingen. Logisch dat er in het coalitieakkoord aandacht voor is. Wat minder logisch is: het gebrek aan aandacht voor al die kleine bedrijven, waaronder winkels. De eenzijdige focus op grote ondernemingen heeft ernstige bijwerkingen, waaronder een zieltoegend Veghels dorpscentrum. Voor de leefbaarheid van de kernen is aandacht voor het kleinbedrijf noodzakelijk. We missen dat. Vraag: waarom geen aandacht voor kleine bedrijven en winkeliers?

En dan nu weer iets positiefs: fijn dat de daadkracht van de voormalige Schijndelse raad wordt beloond. Er komt een Schijndelse podiumaccommodatie, nota bene in het gebouw van een BV, een bedrijf dus – en dat terwijl de voormalige Colleges van Veghel en Sint-Oedenrode daar om vage redenen tegen waren. Mooi. En het enige officiële museum van Meierijstad, het Jan Heestershuis, wordt uitgebreid zodat de kunstcollectie er opgeslagen kan worden. Ook mooi. Bij het buurthuis op de Boschweg staat nu nog p.m., maar we

vertrouwen erop dat dit ook wel goed komt. We lazen over het podium en de kunstcollectie in het hoofdstuk Cultuur en daarin misten we enige informatie over de bibliotheken. Vertel, College, wat gaan we daarmee doen?

En dan, het kon niet uitblijven: de omvang van dit College. Zes wethouders, voorzitter. Zes.

Ik zeg u met klem: onze kritiek is geen oppositie-retoriek voor de bühne. Geen schoppen om het schoppen. Wij zijn oprecht van mening dat de beoogde coalitie een fout van jewelste maakt. Het signaal dat de dame en vijf heren en hun raadsleden afgeven aan de goegemeente is er eentje van eigenbelang en graaien. Het zal vast tevergeefs zijn, maar ik roep de vier fracties van de beoogde coalitie met grote klem op hier een stokje voor te steken. Voorzitter: Dit. Deugt. Niet.

Er wordt verwezen naar de kernen die aandacht behoeven. Voorzitter, denkt het College nu werkelijk dat dit meer tijd kost dan wethouders van Tilburg en Den Bosch kwijt zijn aan de typische grote steden-problemen? En wat die kernen betreft: 's-Hertogenbosch heeft er, inclusief de stad zelf, zestien. Oss nog meer.

Overigens zou het met die aandacht voor die dorpen vanzelf goed zijn gekomen als ons idee van weleer serieus aandacht had gekregen. Dan hadden wethouders en ambtenaren verspreid over dertien dorpen gewerkt en dan hadden we het Rijk ruim zes miljoen bespaard aan de onnodige verbouwing van een gemeentehuis. Het verwijzen naar al het werk van de wethouders is trouwens zoiets als een leerkracht die zegt: 'Je hebt geen idee wat er bij komt kijken. Wist je bijvoorbeeld dat ik ook nog les moet geven?'

Omdat het College zo absurd ruim in haar jas zit, accepteren we vanaf vanavond van de wethouders geen enkel 'ik weet het niet', 'daar kom ik op terug' of 'sorry, we konden uw vraag niet binnen de gestelde termijn beantwoorden'. U gaat met zijn zessen doen wat in een gemeente van 80.000 inwoners doorgaans door vier mensen wordt gedaan. Voorzitter, dit College moet het College worden van negens. We accepteren geen zesje.

Overigens vinden we zo'n brede coalitie ook uit oogpunt van democratische processen niet zo handig. De democratie gedijt het beste bij een oppositie die kwantitatief op orde is. Het heeft er alle schijn van dat u de VVD en PvdA in uw netten hebt gesleept om de oppositie te verkleinen. Dat siert u niet.

Er is eigenlijk maar één reden waarom we een heel klein beetje met het nieuwe College mee kunnen denken. En dat is het extra werk dat de start van Meierijstad met zich meebrengt. Dat van die dertien kernen zien wij niet, maar laten we omwille van de goede vrede meegaan in de gedachte dat niet alleen de ambtenaren, maar ook de bestuurders veel werk hebben aan de start van de nieuwe gemeente. Want, kijk ik de raadsleden van de coalitie aan: volgens mij is dit vooral de reden waarom u zes fte gerechtvaardigd vindt. Toch?

Mooi. De wet bepaalt dat dit werk maximaal twee jaar duurt. Op 1 januari 2019 moet alles wat geharmoniseerd moet worden, geharmoniseerd zijn. Dan zit het extra werk er op.

Dat brengt Hart voor Schijndel tot een amendement op de benoeming van de wethouders. Samengevat: de raad van Meierijstad, bijeen op 19 januari 2017, besluit het aantal fte aan wethouders per 1 januari 2019 te brengen op maximaal vijf. Was getekend, de fractie van Hart voor Schijndel.

Dank u.